

332135 - آیا دو رکعت میان اذان و اقامه برای زنان نیز همانند مردان مستحب است؟

سوال

در مورد حدیث «بین هر دو اذان نمازی است، بین هر دو اذان نمازی است، بین هر دو اذان نمازی است» سپس در بار سوم فرمودند: «برای هر که بخواند»، آیا زن نیز در این حدیث داخل است؟ یعنی اگر در خانه اش نماز می خواند نیز بین اذان و اقامه نماز بخواند؟ یا این برای کسی است که در مسجد باشد؟ و اگر در حالی که در خانه اش نماز می خواند [در مسجد] اقامه شود آیا این دو رکعت را به جا بیاورد؟

خلاصه ی پاسخ

سنت دال بر مستحب بودن دو رکعت میان هر دو اذان (اذان و اقامه) است و اصل در احکام شرعی آن است که عموم مردان و زنان را در بر می گیرد مگر آن که دلیلی بیاید که حکمی را خاص مردان یا خاص زنان بگرداند. این جا در این مسئله نیز دلیلی نیامده که حکم خاص به مردان باشد؛ بنابراین حکم بر اصل خود باقی می ماند یعنی آن که ادا کردن دو رکعت بین اذان و اقامه برای مردان و زنان مستحب است؛ فرقی نمی کند که در مسجد باشد یا در خانه.

پاسخ مفصل

Table Of Contents

- مستحب بودن ادا کردن دو رکعت مابین اذان و اقامه
- اصل در احکام شرع این است که مردان و زنان را شامل می شود

مستحب بودن ادا کردن دو رکعت مابین اذان و اقامه

از عبدالله بن مُعَقَّل . رضی الله عنه . روایت است که پیامبر . صلی الله علیه وسلم . فرمودند: «بین هر دو اذان نمازی است، بین هر دو اذان نمازی است، بین هر دو اذان نمازی است» سپس در بار سوم فرمودند: «برای هر که بخواند».

به روایت بخاری (۶۲۷) و مسلم (۸۳۸).

منظور از دو اذان، اذان و اقامه است.

خطابی می گوید: «منظورش از دو اذان، اذان و اقامه است، یعنی اسم یکی بر هر دو اطلاق شده مانند آن که می گویند: دو سیاه: یعنی خرما و آب، در حالی که تنها یکی از آن دو سیاه است، و مانند آن که می گویند: سیرت دو عمر، و منظورشان ابوبکر و عمر است.

و احتمال دارد که این نام برای هر دو (اذان و اقامه) بر حقیقتش باشد زیرا اذان در لغت به معنی اعلام است و اذان اعلام حضور وقت [نماز] است و اقامه اعلامی است برای انجام نماز».

این حدیث دال بر مستحب بودن دو رکعت میان اذان و اقامه است که پیش تر در پاسخ به سؤال شماره (163470) به آن پرداختیم.

اصل در احکام شرع این است که مردان و زنان را شامل می شود

اصل در احکام شرع این است که برای مردان و زنان است و همه را در بر می گیرد مگر آن که دلیلی بیاید که آن را خاص مردان یا زنان بگرداند.

شیخ ابن عثیمین . رحمه الله . در «الشرح الممتع» (۲/ ۵۳۰) می گوید: «اصل این است که زنان با مردان در احکام شرع مشترکند، مگر آن چه دلیلی بر آن باشد، همچنین حکمی که زنان را مورد خطاب قرار دهد مردان را نیز شامل می شود مگر آن که دلیلی بر [اختصاص آن به زنان] باشد».

در این مسئله دلیلی نیامده که آن را خاص مردان بگرداند؛ بنابراین حکم بر اصل خود باقی می ماند یعنی این که ادا کردن دو رکعت میان اذان و اقامه برای مردان و زنان مستحب است، چه در مسجد باشند یا در خانه.

زن اما در این مورد مقید به اقامه نماز در مسجد نیست بلکه برای او ادای دو رکعت میان اذان و ادای فریضه است؛ یعنی: هرگاه مؤذن اذان گفت می تواند دو رکعت را ادا کند و تا ادای فریضه وقت دارد، حتی اگر این دو رکعت پس از اقامه نماز در مسجد باشد.

با این حال کسی که به تنهایی نماز می گزارد . زن یا مرد . برایش مشروع است که اقامه بگوید؛ بر این اساس این دو رکعت میان اذان عمومی که در مسجد گفته می شود و اقامه او خواهد بود و مُقَیَّد به اقامه ای که در مسجد گفته می شود نیست.

ابن قدامه در «المُغنی» (۲/ ۷۴) می گوید: «برای هر نمازگزار بهتر آن است که اذان و اقامه بگوید، مگر آنکه نماز قضا بگزارد یا نمازش در در غیر وقت اذان باشد که در آن صورت اذان علنی نمی گوید».

برای مطالعه بیشتر، پاسخ سؤال شماره (5660) و (112033) و (112527) را ببینید.

والله اعلم.